

Vlaanderen
is natuur

Trek je wandelschoenen aan en wandel door het landschap in en rond Cotthem. Het landschap bestaat uit grote en kleine bosgebieden, afgewisseld met open akkergebieden en meer gesloten gebieden met weilanden, omzoomd door knotwilgen. De meanderende Cotthembeek vormt de levende ader in dit landschap. Geniet van het reliëfverschil en de bloemenpracht!

Cotthem is een pittoresk gehucht in het landelijke gebied tussen Sint-Lievens-Houtem en Oombergen (Zottegem). Het bestaat uit een twintigtal huizen, waarvan enkele nog uit de 18de eeuw stammen. Het startpunt van de natuurwandeling Cotthem (11 km) is op het marktplein van Sint-Lievens-Houtem. Veel wandelplezier!

Variatie troef

De loofbossen van Cotthem zijn heel gevarieerd. Zomereik, gewone esdoorn, boskers en haagbeuk zijn de voornaamste boomsoorten, en hazelaar domineert de struiklaag. Grote delen van het bos zijn als hakhout beheerd. De voorbije tientallen jaren zijn in het hakhout zogenaamde overstaanders geplant, voornamelijk canadapopulier maar ook zomereik.

De kruidlaag van het bos is het neusje van de zalm! Van februari tot mei kun je genieten van de voorjaarsbloei. De allereerste zijn de sneeuwkllokjes en ze worden al gauw gevolgd door paarse schubwortels en bosanemonen. Het is vaak wachten tot eind maart of de eerste helft van april tot de tapijten van boshyacint en daslook bloeien. Daslook verspreidt op dat moment een bedwelmende lookgeur in het bos.

Boomklevers en glanskoppen komen hier vrij veel voor. De boomklever klautert schokkerig maar behendig alle richtingen uit op boomstammen, ook ondersteboven. In het bos kun je vier soorten spechten spotten: de kleine, grote en middelste bonte specht, maar ook de groene specht. Kijk goed of je geen buizerd of wespendifie ziet cirkelen. 's Nachts laten bosuil, kerkuil en steenuil van zich horen.

grote bonte specht

WELKOM IN DE VALLEI VAN DE COTTHEMBEEK

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

De Cotthembeek

Helaas is de vrij brede en snelstromende Cotthembeek nog behoorlijk zwaar vervuild met huishoudelijk afvalwater. Na waterzuivering zou deze beek met natuurlijke holle en bolle oevers en verschillende lopen opnieuw soortenrijk kunnen worden. Vissen als rivierdonderpad, biermpje, grondel en serpeling kunnen hier zeker een stek heroveren in zuurstofrijk, helder water. De beek wordt langs de bossengordel gevoed door een dicht netwerk van bronnen en bronbeekjes. De aanwezigheid van bittere veldkers, ijle zegge, reuzenpaardenstaart en verspreidbladig goudveil duidt op een goede grondwaterkwaliteit.

boomklever

Kleine landschapselementen

Aan de randen van de bossen en rond het gehucht Cotthem is het kleinschalige cultuurlandschap goed bewaard. Hoogstammige bomenrijen, knotwilgen, knothaagbeuken en gemengde (doornige) houtkanten vormen een dicht netwerk rond de bloemrijke graslanden en akkers. Dit is het landschap van de patrijs, de geelgors, de eikelmuis en enkele watersalamanders, zoals de kleine water- en vinpootsalamander. In dit landschap jaagt de torenvalk overdag op muizen. De dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis jagen 's nachts op nachtvlinders.

Graslanden worden niet bemest en er worden geen pesticiden gebruikt zodat de bloemenrijkdom zich geleidelijk aan kan herstellen. Op enkele percelen zijn de komst en het herstel van de pinksterbloem en van reukgras een hoopvol teken. Grenzend aan het open akkerlandschap wordt jaarlijks een graan- en bloemenmengsel ingezaaid om 's winters de overlevingskansen van geelgors, veldleeuwerik, patrijs en haas te verbeteren.

Welkom

Zowel ruiters, fietsers als wandelaars komen genieten van dit mooie landschap. Gratis folders van de verschillende routes vind je in het gemeentehuis, sportcentrum, cultuurcentrum De Fabriek en de bibliotheek van Sint-Lievens-Houtem. Alle routes zijn ook gratis te downloaden via www.sint-lievens-houtem.be/trage-wegen.

daslook

Balegemse steen

De bossen van Cotthem hebben niet alleen een unieke en onvervangbare biologische waarde, ze zijn ook beroemd om hun ondergrond. Hier dagzoomt immers op sommige plaatsen de Balegemse steen, een zandige kalksteen. De kalksteenlaag is tot één meter dik en zit vol fossielen, onder andere miljoenen jaren oude haaiantanden. Omdat de kalksteen zo ondiep ligt, wordt hij sinds duizenden jaren ontgonnen. Dat deden ook de abdijen de jongste duizend jaar. Niet alleen de lokale kerkjes van Oombergen en Houtem zijn ermee opgetrokken, ook het Gerard de Duivelsteen in het historische centrum van Gent zou ermee gebouwd zijn.

Oude heirweg

In de hogergelegen gebieden bleef de leemlaag standhouden. De vruchtbare bodems werden in de middeleeuwen gebruikt als grote open akkers, de zogenaamde kouters (tussen Cotthem en Hillegem). Boven op de hoogste kouter loopt een oude heirweg die Oudenaarde via Asse met Tongeren verbond. Wellington zou met zijn leger via deze weg naar Waterloo getrokken zijn om Napoleon te verslaan.

Natuurbeheer

Het Agentschap voor Natuur en Bos probeert de bossen weer uit te breiden en met elkaar te verbinden. Nieuwe houtkanten, bomenrijen en poelen moeten het kleinschalige landschap herstellen. Graslanden worden niet bemest en er worden geen pesticiden gebruikt zodat de bloemenrijkdom zich geleidelijk aan kan herstellen.

Meer informatie

Agentschap voor Natuur en Bos
Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 73, 9000 Gent
T 09 276 20 00 - E anb@vlaanderen.be
W www.natuurenbos.be

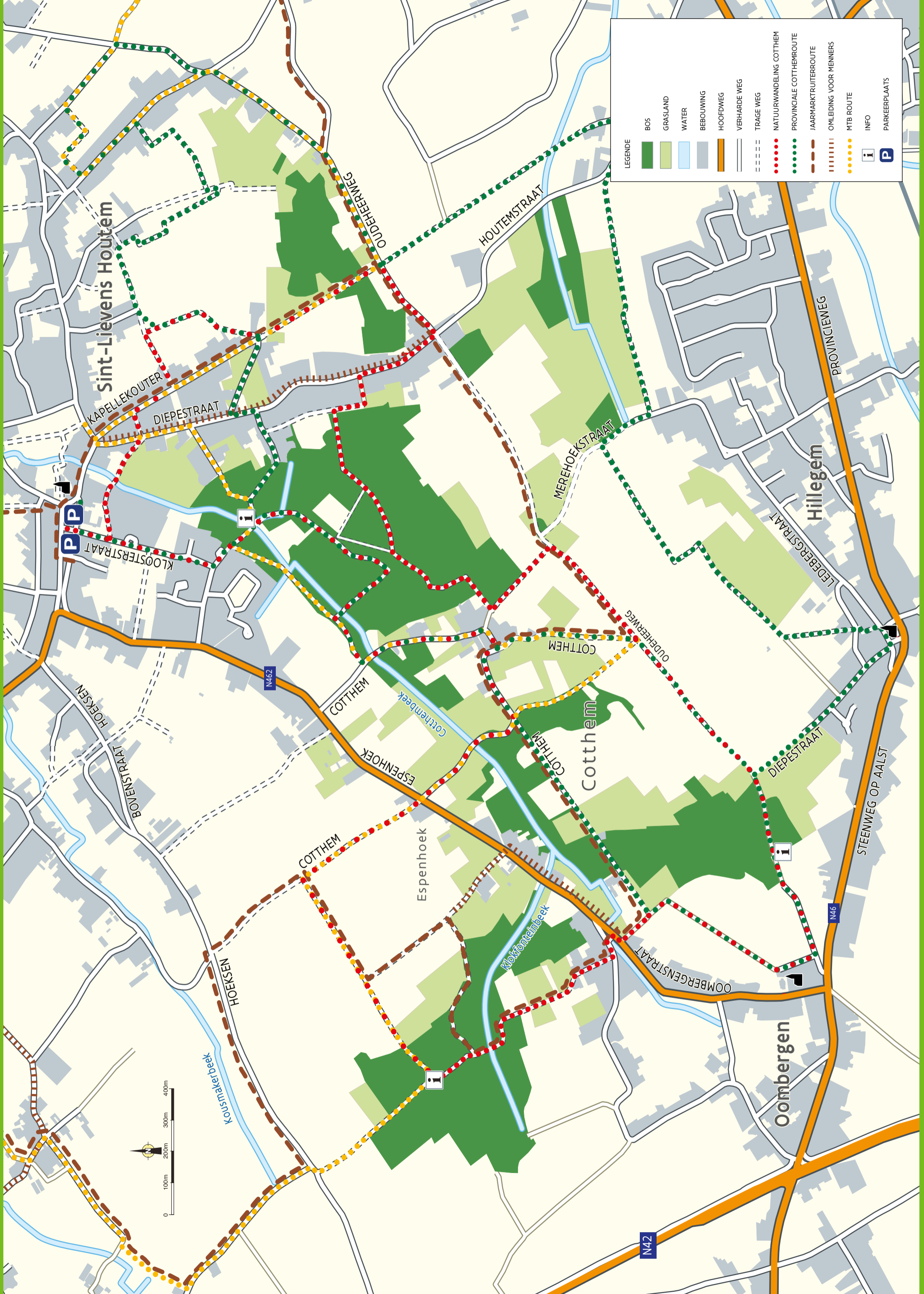
#cotthembeek

Uitgave: december 2016
Lay-out: Patrick Van den Berghe
Foto's: cover - Erwin Declercq; grote bonte specht - Vilda/Yves Adams; boomklever - Patrick Keirsebilck; wandelaar - Regine Vanallemeersch; daslook - Arnout Zwaenepoel

V.U. Marleen Evenepoel, administrateur-generaal
Agentschap voor Natuur en Bos, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel

LEGENDE

	BOS
	GRASLAND
	WATER
	BEBOUWING
	HOOFDWEG
	VERHARDE WEG
	TRAGE WEG
	NATUURWANDELING COTTHEM
	PROVINCIALE COTTHEMROUTE
	JAARMARKTRUTERRUTE
	OMLEIDING VOOR MENNERS
	MTB ROUTE
	INFO
	PARKEERPLAATS

